Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 202. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЖОВТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 23, 1982 No. 202. VOL. LXXXIX.

ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ IV КОНҐРЕС СФУЖО

Представниці СФУЖО в редакції „Свободи" (зліва): Г.Царинник, Л.Бурачинська і Н.Даниленко.

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О.К.) — Недавно редакцію „Свободи" відвідали голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій ред. Лідія Бурачинська в товаристві члена Екзекутиви Галини Царинник і заступниці голови Конґресового комітету інж. Наталії Даниленко, щоби поінформувати про підготову IV Конґресу СФУЖО, який відбудеться в днях 25-го до 28-го листопада ц.р. у Філядельфії, в готелі Філядельфія Сентер, раніше Шератон.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій проявляє свою діяльність не лише як об'єднуючий чинник для всіх українських жіночих організацій у вільному світі, але зокрема також у зв'язках із зовнішнім неукраїнським жіночим світом. Саме ті зовнішні зв'язки стали в останніх десяти роках головним завданням СФУЖО та дали можливість проявити велику активність на тому відтинку, який крайовим жіночим організаціям не є доступний, як ось наприклад на терені комісії Об'єднаних Націй. Понадкрайова побудова СФУЖО дозволяє включатися в такі акції членам поодиноких українських організацій та в дружній співпраці їх переводити. Найкращим того доказом була активна співпраця представниць СФУЖО в Конґресі Міжнародної Жіночої Декади у Мехіко в 1975 році, як також у подібному конґресі перед двома роками у Копенгагені, де переведена українськими жінками прилюдна голодівка викликала широке зацікавлення, вістки в чужій пресі та довела до кращої інформації про теперішній стан в Україні серед міжнародної публіки, а зокрема серед жінок. Тут допомогла проголошена міжнародними жіночими організаціями Декада жінки і міжнародні конґреси зв'язані із тим кличем.

Від 1980 року міжнародний жіночий рух проголосив Декаду родини і у зв'язку з тим IV Конґрес СФУЖО плянується під кличем: „Бережімо українську християнську родину, бо вона підстава нашого народу". Як інформують організаторки Конґресу ціла його програма зложена у тому напрямі, з головною доповіддю д-р Ніни Строкатої-Караванської п.н. „Жінка України — як живе і до чого змагає" та панелем про завдання і значення української родини.

В рамках IV Конґресу СФУЖО плянується також звітування, панель про зв'язки СФУЖО і вибір Управи, яка на чергових п'ять років перейде на терен Канади.

Крім ділової програми Конґресу, підготовляється у суботу, 27-го листопада ц.р., св'яточний бенкет з мистецькою програмою, а в часі цілого Конґресу буде відкрита виставка народного мистецтва, кераміки, вишивки, скульптури і виставка поодиноких видань українських жіночих організацій за останніх п'ять років, та виставка діяльности СФУЖО в світлинах.

Як інформує голова СФУЖО ред. Лідія Бурачинська досі зголосилися до учас-

(Закінчення на стор. 4)

ФРАНЦІЯ ГОТОВА ЗБІЛЬШИТИ ВІЙСЬКА В ЛИВАНІ

Париж, Франція. — Президент Ливану Амін Гемаєль заявив, що міжнародні сили для підтримання миру в Бейруті слід збільшити з 3,800 вояків до приблизно 30,000 і поширити їх відповідальність поза столицю Ливану.

Ливанський право-християнський президент представив на пресконференції лівого мусулманського лідера Валіда Джумблята як „свого друга" і потиснув йому руку в знак символічного примирення. Гемаєль також сказав, що він „хотів би підвищити важливість" 7,000 -го військового персоналу ОН у південному Ливані та повторив ще раз свою вимогу, щоб усі чужинецькі війська — сирійські, палестинські та ізраїльські — залишили його країну.

Перед тим ливанський лідер зустрівся з прем'єр-міністром Франції Франсуа Міттераном. Речник прем'єра Франції заявив, що Франція готова задовільнити всі ливанські вимоги, включаючи вислання додаткових військ.

Американський урядовий речник заявив у Вашінґтоні, що Президент Роналд Реґен сказав Гемаєлеві, що він „серйозно обдумує" питання поширення кількости і ролі мирних міжнародних сил, але речник нічого не сказав відносно 1,200 американських морських піхотників.

Араби не вимагають усунення Ізраїля з ОН

Ню Йорк, Н.Й. — Представники арабських країн в Об'єднаних Націях відмовилися від своїх вимог усунути Ізраїль з Генеральної Асамблеї.

З дипломатичних кіл ОН повідомляють, що це рішення було зроблено у вівторок, 19-го жовтня, на закритому засіданні Арабської ліґи з участю 21-го члена. Замість вимоги про усунення Ізраїля з Асамблеї, вони вдовільняться тепер певною символічною формою спільної заяви про „застереження щодо мандату Ізраїля".

Намагання виключити Ізраїль з інших аґенцій ОН продовжується. Мандат Ізраїля дискутувався в четвер, 21-го жовтня, в Найробі, Кенії, на зборах Міжнародного телекомунікаційного союзу.

Минулого місяця Ізраїль усунено з Міжнародної аґенції атомової енерґії, в наслідок чого ЗСА відтяґнули свою делеґацію і затримали свою контрибуцію на суму 8,5 мільйонів долярів до бюджету цієї аґенції, і загрозили зробити це саме по відношенні до телекомунікаційного союзу.

Крім Лівії, теперішнього голови арабської групи, дипломати не підтримали вимоги виключення Ізраїля, коли це питання було поставлено на обговорення 42-членної Ісламської конференції.

Ґарсія Маркез з Колюмбії здобув Нобелівську нагороду

Стокгольм, Швеція. — Ґабрієль Ґарсія Маркез, автор книжки „Сто років самотности" отримав літературну Нобелівську нагороду за 1982 рік.

Порівнюючи його до французького письменника Бальзака і американського письменника Фолкнера, Шведська академія відзначила 54-річного Г. Маркеза, колюмбійця, який живе в Мехіко, як цікавого і величного повістяра із надзвичайним розповідним талантом, широким кругозором і розмахом та епічним багатством. Вказуючи на розпродаж мільйонів книжок, члени Академії підкреслили, що цим разом ніхто не може закинути, що нагороду признано „незнаному письменникові". Маркез є скрайньо лівих поглядів та особистим приятелем Фіделя Кастра.

Його книжка „Сто років самотности" здобула міжнародний успіх, а критики та читачі книжки висловлювалися про неї як про подію світової важливости. Твір його перекладено на різні мови світу і швидко опублі-

(Закінчення на стор. 4)

КОНҐРЕС І ПРЕЗИДЕНТ ЗСА СКАЗАЛИ СВОЄ СЛОВО, ЗА НАМИ — ДІЛО!

СПІЛЬНЕ ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС І ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УБС

Конґрес З'єднаних Стейтів Америки в дні 21-го червня 1982 року схвалив спільну резолюцію, в якій стверджує, що Совєтський Союз, мимо своїх власних конституційних та договірно-міжнародних зобов'язань, зокрема мимо підписаного ним 1-го серпня 1975 року, разом з 34-ма іншими країнами, включно із З'єднаними Стейтами Америки та Канадою, т.зв. Заключного Акту Конференції в справі безпеки і співробітництва, що відбулася в Гельсінках, столиці Фінляндії, та Хартії Об'єднаних Націй і їхньої Універсальної декларації людських прав, постійно і грубо ці свої зобов'язання заперечує, „відмовляючи громадянам України прав національної ідентичности та основних людських прав у кожній ділянці зиття", зокрема „скандально переслідує і ув'язнює громадян України, які законно заанґажовані у вимогах до свого уряду, щоб встановити національні і людські права в Україні". В резолюції в дальшому стверджується, що „продовжуване Совєтським Союзом порушування людських прав і, зокрема, переслідування членів Української Гельсінкської Групи, становлять фактори, які причиняються до напруження між Сходом і Заходом та викликають сумніви щодо важливости міжнародних зобов'язань Совєтського Союзу" і тому Конґрес уважає, що Президент ЗСА повинен 1. проголосити день 9-го листопада, роковини встановлення Української Гельсінкської Групи, днем на пошану тієї групи та 2. жадати від Совєтського Союзу звільнення ув'язнених членів тієї Групи і припинення переслідування і ув'язнювань тих громадян України, які вимагають встановлення національних, громадських та індивідуальних прав згідно зі совєтською конституцією, Хартією Об'єднаних Націй, Універсальною декларацією людських прав та Гельсінкськими домовленнями".

Згідно з цією резолюцією Конґресу, президент Роналд Реґен 23-го вересня ц.р. видав проклямацію, в якій назначує 9-го листопада 1982 року „Днем вшанування шостої річниці встановлення Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод". У проклямації президента Реґена між іншим сказано: „Відзначаючи цю шосту річницю заснування Української Гельсінкської Групи, ми поновлюємо нашу рішучість ніколи не забувати про хоробру боротьбу українського народу за його невід'ємні права і прирікаємо вчинити все, що можемо, щоб полегшити терпіння тих українців, що їх переслідує совєтська влада за їхні намагання користуватися їхніми правами..."

Отже, Конґрес і Президент ЗСА, наш Конґрес і наш Президент, сказали своє авторитетне і дуже промовисте слово. За нами, громадянами З'єднаних Стейтів Америки українського роду, тепер великий і відповідальний обов'язок вчинити все, що в нашій силі і спроможності, щоб це слово сталося ділом!

Для відповідного здійснення і використання резолюції Конґресу і проклямації Президента, з ініціятиви Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи вже створено Діловий комітет, який вже поробив та дальше продовжує відповідні заходи для відзначення та використання схваленого Конґресом і проголошеного Президентом Дня Української Гельсінкської Групи.

Ми, проводи українських братських союзів, які подібними акціями записали вже багато світлих сторінок історії Американської України, щиросердечно підтримуємо і прилучаємося до заходів Ділового комітету та закликаємо до цього всіх наших членів і їх відділи, як і всю патріотичну українсько-американську громаду!

Джерзі Сіті, Н.Дж. - Скрентон, Па., Жовтень 1982.

Головний Екзекутивний Комітет УНС
Виконавчий Комітет УБС

ПОЛЬСЬКИЙ ШПИГУН ВТІК ДО ЗСА

Вашінґтон. — Один із найвищих банкових урядників Польщі, Анджей Тройман, що працював у філії Банку Гандльового в ЗСА, попросив про право азилю. Тепер він є під охороною у Вашінґтоні, враз із своєю дружиною і дочкою. Його переслухують представники Федерального Бюра Інвестиґацій і Центральної Розвідчої Служби тому, що А.Тройман був не лише банковим фахівцем, але також польським шпигуном в ЗСА.

А. Тройман проживав зі своєю родиною в Ню Йорку у дільниці Флашінґ, а працював у філії Банку Гандльового при Парк авеню. Банк Гандльови провадить справи усіх задовжень Польщі в західних державах і тому його значення велике. А. Тройман востаннє виступав як представник того банку в липні. Після того його вже ніхто не бачив, а при кінці місяця серпня всі американські банки, що співпрацюють із Банком Гандльовим дістали коротку вістку, що А.Тройман вже не є представником на ЗСА.

А.Тройман прибув до ЗСА в 1979 році і був основником американської філії Банку Гандльового з Варшави. Він є ще відносно молодою людиною та всі, що його знали підкреслюють його дуже приємну і наскрізь західню поведінку. Як інформують офіційні кола Вашінґтону, він був рівночасно із своєю банковою працею високим ранґою шпигуном польської розвідчої служби, яка як відомо є тісно пов'язана із совєтською розвідкою. Тому його втеча буде великим ударом для Польщі.

Це вже третій високий польський урядовець поза кордонами Польщі, що перейшов під опіку західних держав.

Раніше цього тижня 20 поляків втерко літаком до Швеції і попросили там азилю.

У світі

ЗГІДНО З НЕОФІЦІЙНИМИ ДАНИМИ, поданими 21-го жовтня вечером у Кольомбо, президент Дж. Р. Джаєвардене переміг у виборах, які відбулися в середу, 20-го жовтня в Срі Лянка, тропічній країні в Індійському океані. Це значить, що він залишиться президентом на ще одну каденцію. Неофіційні дані з 168-ми виборчих округ подають, що за президента Джаєвардене було віддано біля 55 відсотків голосів. Як сподівалися, Гектор Коббекадува від Партії свободи зайняв друге місце, здобуваючи 35 до 40 відсотків голосів, решта поданих на виборах голосів розподілились між кандидатами від тамільської національної меншости і трьома марксистськими кандидатами. Під час виборів, у середу, у Срі Лянці було запроваджено надзвичайний стан, щоб запобігти можливим терористичним діям, але про якісь серйозні випадки не згадується у повідомленні.

ЧЕДДІ ДЖЕҐЕН, МАРКСИСТСЬКИЙ опозиційний лідер Ґаяни заявив про близький упадок уряду президента Форбса Бернгама. Під час конференції парляментаріїв в Нассау, Багамські острови, Джеґан Заявив: „Ми маємо дуже змінливу ситуацію" і обвинуватив Бернгама в спритному вживанні претенсій Венесуелі до двох третіх території Ґаяни, щоб відвернути увагу від своїх власних невдач.

ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКИЙ УРЯД ВИРІШИВ видати додатково півмільйона долярів на будову окремої початкової школи в північному місті Фрайбурґу в провінції Кейптавн. Тим самим закінчиться п'ятидесятилітня традиція спільного навчання дітей індійців та дітей мішаних рас. Сьогодні 1754 кольорових і 75 дітей індійців спільно відвідують початкову і середню школи в Колінді. Вчителі пояснюють, що назва „Колінда" походить від слів „кольоровий" та „індієць" і віддзеркалює традицію, яка існувала понад 50 років від заложення школи Методистською Церквою. Потім держава перебрала опіку над школою.

УРЯД ПЕРУ У СЕРЕДУ, 20-ГО ЖОВТНЯ, відкликав надзвичайний стан у провінції Ліма і в сусідньому порті Ель Каляо. Під час двомісячного надзвичайного стану було заарештовано понад 34,000 осіб, що допомогло зменшити теророизм в країні. Президент Фернандо Беляунде Террі проголосив цей стан на терені довкола столиці країни Ліми 20-го серпня, коли повстанці так зв. „Блискучий шлях" затемнили Ліму й околиці, збомбардувавши електростанцію. Міністер внутрішніх справ ген. Хозе Ґаґліярді заявив репортерам, що понад 34,107 людей було заарештовано, але згодом звільнено, після виявлення 33-ох запідозрених терористів. Проте він не дав запевнення, що партизани-маоісти знищені. Стан надзвичайний ще далі триває у провінціях Алякучо й Апумірак.

КАЇРСЬКИЙ ЖУРНАЛ ОПУБЛІКУВАВ РЯД статтей цього тижня, висловлюючи зацікавлення зростаючою кількістю американських дослідників і консультантів у Єгипті. Автор однієї із статтей зображує Американську аґенцію міжнародного розвитку як „тіневий уряд", який намагається „проникнути в кожну ділянку єгипетського життя". В цьому самому журналі минулого тижня одна стаття попереджала, що під прикриттям економічного і соціяльного дослідження американці, в дійсності, крадькома збирають розвідницькі матеріяли про Єгипет і дані про єгипетське життя, що може виявитися небезпечним для Єгипту. Всі ці статті появлялися в журналі „Іктісаді", економічному огляді, який публікує напівофіційна газета „Аль Ахрам", що її видає Лютфі Абдеьл Азім, відомий критик політики залежности Єгипту від Заходу.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ВИСЛОВИВ ЖАЛЬ з приводу вибрання Генеральною Асамблеєю ОН Нікараґуа на місце представника Латинської Америки в Раді Безпеки ОН. Речник Державного департаменту, одначе додав, що З'єднані Стейти надіються, що Нікараґуа „буде поступати відповідально у справі міжнародного миру". Хоч між Нікараґуа і ЗСА будуть різниці, З'єднані Стейти надіються, що обидві країни, як члени Ради Безпеки повинні зробити все можливе для досягнення розв'язання життьових міжнародних проблем.

САЛЬВАДОРСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ, озброєна автоматичною зброєю і пістолями ввійшла до урядових приміщень американського аґентства Юнайтед Пресс Інтернешенел (ЮПІ) в пошуках за „підпільними повідомленнями". Вісім аґентів затримали керівника бюра ЮПІ Джана Е. Нюгаґена на протязі години, обшукали столи, переглянули папки репортерів, сфотографували архівні матеріяли і радіоапаратуру.

В ТОРОНТО ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДІ

Торонто, Онт.—В днях 8—10-го жовтня ц.р. відбулася тут Перша Світова Конференція Українських Молодечих Організацій під протекторатом Світового Конґресу Вільних Українців, в якій взяло участь біля 150 учасників переважно з ЗСА і Канади, а також були делеґати з Европи, Арґентини і Австралії.

Предметом дводенних нарад були такі справи,як асиміляція, збереження української етнічної субстанції, роля української молоді в українській громаді тощо.

Конференцію зорганізувала спеціяльно створена Програмова комісія в складі д-ра Любомир Романків, голова (Пласт) та члени: Євген Гановський (СУМ) і Іван Павленко (ОДУМ)— містоголови; Осип Рожка (СУМ), секретар, та Андрій Шевченко (ОДУМ), Слава Рубель і Роман Вжесневський (обое з Пласту), члени.

На Конференції були заступлені такі українські молодечі організації: Пласт, СУМ, ОДУМ, МУНО, ТУСМ, УСЦАК (Українська Спортова Централя Америки й Канади), „Зарево"—Українське Академічне Товариство, СУСК, СУСТА і СУСТЕ.

До Почесної Президії Конференції були покликані д-р Володимир Базарко (Пласт), А. Шевченко (ОДУМ) і д-р Аскольд Лозинський (СУМ). Секретарювали під час Конференції Євген Маркович (СУМ), Юрій Федишин (Пласт), Адріянна Гаврилюк (Пласт) і Василь Тимошенко (ОДУМ).

В Почесній Президії засідали:мгр Іван Базарко, президент СКВУ, Василь Безхлібник, генеральний секретар СКВУ, д-р Микола Кушпета, представник Комітету Українців Канади і Олександра Ковальська, Комісія Прав Людини при СКВУ.

З програмовими доповідями виступили на пленарній сесії Марта Кічоровська (Пласт), Олексій Шевченко (ОДУМ), Юрій Шимко (провінціяльна леґіслятура Онтаріо), мгр Ярослав Рак (КВОР).

Велика частина Конференції була присвячена важливим питанням української молоді і її довкілля. В першому панелі, „Процеси асиміляції і як їм протиставитися" виступали Марко Ґорбач (Пласт), Тарас Коновал (ОДУМ), о. Ігор Мірчук (СУМ) і Іван Підкович (МУНО); модератором панелю був д-р А.Лозинський.

В другому панелі на тему „Сучасні погляди української молоді і роля молоді в українській громаді та громаді в країні замешкання", доповідачами були Богдан Ґоґус (СУМ), Христя Ковальська (Пласт), Віктор Лісіцина (ОДУМ), Нестор Микитин (СУСК) і Юрій Стех (українська молодь в Польщі). Модератором панелю був Віктор Педенко.

Третій панель розглядав „Співпрацю молодечих організацій між собою та можливості зактивізування незорганізованої молоді", в

(Закінчення на стор. 4)

(фота: ред. Марта Коломиєць)

Д-р Любомир Романків відкриває конференцію.

Панель в питанні співпраці молодечих організацій. Промовляє модератор д-р Лариса Онишкевич.

В Америці

НАГОРОДУ НОБЕЛЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЛЯНЦІ признано професорові Чикаґського університету Джорджові Стіґлерові. Цей 71-річний науковець, якого вже на протязі декількох років вважали ведучим кандидатом на Нобелівську нагороду, є піонером у ділянці організації індустрії та ринку збутку. Це вже другий американець, що дістав Нобелівську нагороду в цьому році, і одинадцятий, нагороджений в ділянці економіки. Дж. Стінґлер — четвертий чикаґський економіст, що виграв нагорду.

ПРОМОВЛЯЮЧИ В ЕКОНОМІЧНО постраждалому стейті Іллиной, президент Роналд Реґен запевнив фармерів, що його Уряд виасиґнує у наступних трьох роках 1,5 більйона долярів позичок закордонним державам, щоб пожвавити американський експорт сільсько-господарських продуктів і, починаючи з 1-го листопада, зменшить відсоток на позички фармерам. Президент також сказав, що він радо візьме до уваги пропозиції, що могли б замінити його ембарґо на продаж частин для совєтського газопроводу в Західню Европу, з меншою шкодою для фабрикантів.

ҐЕНИ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ХВОРОБОЮ ПІСТРЯКА у птицях мають зв'язок також і з пістряком у людини. Нові наукові досліди доказують, що ґени, що пов'язані з виникненням рака знаходяться у хромозонах,що ненормально пересунені у пацієнтів, які хворіють на пістряка, що зветься лимфома Буркітта.

ЛЮДИ, ЯКІ КУРЯТЬ, ПІДДАНІ БІЛЬШОМУ риску захворіти грипою, а коли вони захворіють, то перебіг хвороби у них буде набагато складніший, ніж у некурячих — заявляють лікарі в медичному журналі Нової Англії. „Риск захворювання на грипу збільшився з 47 відсотків у некурячих до 72 відсотків у курячих, — показує дослідження. Таке дослідження проводилося серед вояків в Ізраїлі на протязі 17-ох днів під час епідемії грипи в 1978 році над 336 здоровими особами. Курці захворювали на 21,3 відсотка більше.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

З нагоди 40-річчя УПА

Цього 1982 року сповняється 40 років з того часу, як на кін світової історії в найгрізнішій її добі Другої світової війни виступила, мабуть, найменше у світі сподівана і очікувана українська сила, відома „містові і світові" під назвою Української Повстанської Армії — (УПА). Ці роковини відзначають кожна на свій лад, численні українські громади у вільному світі. В Ню Йорку саме тепер продовжується відкрита минулої неділі і найбільш промовиста виставка документів УПА, власних і ворожих, а цієї суботи, 23-го жовтня, відбудеться в залі Купер Юніон репрезентативний концерт. Усі ці імпрези, без уваги на те, хто, коли і де та як їх влаштовує, є найбільш потрібним і найбільш заслуженим виявом наших почувань і нашого розуміння тієї чи не найсвітлішої і для всіх, однаково нас самих, як і наших приятелів та наших ворогів, найбільш промовистої події, що нею без сумніву є і назавжди залишиться в історії виступ та дія УПА.

Очевидно, що говорячи про УПА маємо на думці суцільність тих українських сил, що в різних місцях, під різними командами та в різних часах Другої світової війни виступили зі зброєю в руках проти нацистсько-німецьких і комуно-московських окупантів української землі та ворогів української волі і поступово злились у могутню збройну силу українського народу, відому під назвою Української Повстанської Армії.

Згадано вже, що народилася ця збройна сила українського народу в найгрізнішій добі світової історії, коли Україна була головним пляцдармом збройної розправи не на життя, а на смерть двох найбільших хижаків історії. Народжувалась ця сила і не без внутрішніх болів, як народжується все, що живе приходить на цей світ. Багато з нас мають на ці справи свої погляди і свою оцінку. Але всі ми погоджуємося, що так народжена УПА стала історичною власністю і цінністю всього українського народу, що вона була логічним звеном у довгому ланцюгу української боротьби за волю і незалежність.

Українська Повстанська Армія доказала і потвердила знову ту історичну істину, що її перед нею сказали і доказали Армії Української Народної Республіки, Українська Галицька Армія, Українські Січові Стрільці, лицарі-герої Крут і Базару у Визвольних змаганнях під час Першої світової війни, а це: що на ніщо не здаються всі навіть найбільш рафіновані зусилля окупантів української землі перетворити її на свою колонію, на ніщо не здаються перейменування вулиць українських міст на чужі назви, як і на ніщо не здається „соціялізація" українського села. За кожним бо разом, як тільки до голосу приходить справжній власник цієї землі, тих міст і сіл, він завжди робить те саме: підносить на них свій синьо-жовтий прапор. Можуть змінятись, приходити і відходити різні окупанти, вони можуть стягати з ратушів українських міст цей синьо-жовтий прапор та завішувати там свої поломані хрести чи серпи і молоти, але вони вже ніколи не можуть знищити того синьо-жовтого стягу, бо він запустив найглибше коріння в ту землю, яку символізує, та записаний кров'ю в серцях і душах автохтонів цієї землі.

Та це ще далеко не все, що ми повинні і можемо вчинити. Наше головне завдання — довести це переконливо до відома світу і, зокрема, до відома нашої прибраної батьківщини, Америки. Виявляється бо, що мимо всіх дотеперішніх зусиль для доведення до відома наших співгромадян та світу правди про Україну, ми все ще зустрічаємо не тільки серед загалу, але й між найбільш заавансованими політиками і державними мужами, які ту правду про наше українське передрішення, яке в новітній історії найбільш переконливо доказує і потверджує УПА і тепер українські дисиденти, цілком іґнорують. Промовистим прикладом цього може послужити опублікована в 1980 році книжка такого авторитетного політичного автора, як ним є колишній президент ЗСА Ричард Ніксон. Книжка має заголовок „The Real War" („Справжня війна") і її в багатьох відношеннях можна б уважати за блискучу аналізу й оцінку теперішньої ситуації в світі з перспективи історії. В оцінці автора Третя світова війна між вільним світом та рабовласницько-імперіялістичною Московією вже ведеться і її вільний світ програє, але він міг би цей розвиток ще завернути в свою перемогу, якщо використав би мудро увесь свій політичний, економічний і військовий потенціял.

Могло б здаватися, що для кожного аналітика і знавця ситуації в Західній Европі, та ще й з перспективи історії, самонаявною істиною є що чи не наймогутніший потенціял для перемоги вільного світу становлять історичні прагнення і змагання до волі і незалежности українського та інших поневолених Москвою народів, що в новій історії так переконливо потверджує своєю боротьбою УПА під час Другої світової війни, а тепер дисиденти. А в цитованій книжці Ніксона є „аж"... дві згадки про Україну, зглядно українців: раз, що їх мільйон покинули б — разом з іншими національностями — Советський Союз, якщо був би дозвіл на виїзд (ст. 22), і другий раз — що три до п'ять мільйонів українців впали жертвою голоду в 1933 році (ст. 61). Це все!

У світлі такої дійсности, коли історичною вимогою для нас є необхідність мобілізації наших сил і ресурсів на те, щоб допомогти нашому українському народові в його змаганнях постійним поширюванням і обстоюванням у вільному світі тієї іґнорованої ним правди про Україну, яку 40 років своєю боротьбою знову потвердила і своїми жертвами знову припечатала наша героїчна УПА, ми дальше ламаємо свої словесні копії самі на собі за якісь-там-рядні власні „концепції".

Відзначування 40-річчя УПА дає нам усім добру додаткову нагоду знову і знову застановитися над таким станом та поробити з цього відповідні активні висновки.

Леонід Філь

ЕКЗЕКУТИВА ТЕПЕРІШНЬОГО УККА ПРОТИ СКВУ

Розбиття українського громадського життя довершене на XIII Конґресі Українців Америки викликало загальне обурення і турботу за дальшу долю нашої громади. Це зокрема поставило в складне положення Президію Секретаріяту СКВУ, яка сперта в своїй діяльності на крайових центральних репрезентаціях, крайових та міжкрайових організаціях і співдії з Українськими Церквами.

У свідомості великої відповідальности за збереження єдности українського громадського життя Президія Секретаріяту СКВУ вже в дні 27-го червня 1981 року, була поставлена перед проблему: хто має репрезентувати українців Америки на Пленарній Сесії Секретаріяту, чи вибрані на III Конґресі СКВУ члени президії д-р І. Флис і проф. Б. Гнатюк, чи запропоновані Крайовою Радою УККА на їх місце О. Калинник і С. Букшована.

Після основної дискусії був прийнятий внесок Митрополита Максима Германюка при повній підтримці Митрополита Мстислава і Митрополита Стефана Сулика, щоб Президія Секретаріяту СКВУ заініціювала розмови між Екзекутивою УККА і тими організаціями, які вийшли з XIII Конґресу і оформились в Комітет Правопорядку з метою знайти спосіб полагодження конфлікту, щоб до IV Конґресу СКВУ з терену Америки залишилася незмінна делеґація, себто д-р І. Флис і проф. Б. Гнатюк, та щоб Статутова комісія запропонувала такі поправки до статуту СКВУ, які б не лишали жадного сумніву хто має право відкликати вибраних Конґресом членів Президії Секретаріяту СКВУ.

На це одноголосно прийняте рішення погодилась тодішня делеґація УККА, і О. Калинник і С. Букшовану не було прийнято в склад Президії СКВУ, а в ній залишились д-р І. Флис і проф. Б. Гнатюк. Здавалось, що здоровий розсудок переміг і що розбиття на терені ЗСА не буде перенесене на терен СКВУ.

Як відомо, згідно із статутом СКВУ в 1983 році має відбутись IV Конґрес СКВУ в Торонто.

На засіданні Президії Секретаріяту СКВУ в Торонто 11-го вересня ц. р. устійнено реченець IV Конґресу та приступлено до намічення складу підготовчого комітету IV Конґресу СКВУ. І тут знову виринула проблема делеґації із ЗСА. Згідно з постановою Президії Секретаріяту СКВУ з 27-го червня 1981 року до Програмової комісії з терену ЗСА запропоновано мґра І. Базарка, ред. І. Білинського, д-ра І. Флиса, проф. Б. Гнатюка, д-ра Р. Дражньовського та В. Мазура. Проти участи д-ра І. Флиса і проф. Б. Гнатюка були ред. І. Білинський і В. Мазур. Дискусія виявила, що Президія Секретаріяту СКВУ включно з президентом І. Базарком вважає, що резолюція з 27-го червня 1981 року зобов'язує і в згоді з нею треба поступати.

Був внесок, щоб шляхом голосування цю справу полагодити і пред'явити рішення Президії до схвалення на чергову Пленарну Сесію Секретаріяту СКВУ.

Покликаючись на те, що делеґація Екзекутиви УККА не має мандату за таким внеском голосувати, ред. І. Білинський просив Президію Секретаріяту СКВУ дати змогу йому пред'явити той внесок на засіданні Екзекутиви УККА, скликаного на 18-го вересня ц. р. і висловлював надію, що та справа, знайде там позитивне полагодження, бо без того немає сенсу скликати членів Секретаріяту СКВУ на Пленарну Сесію.

Довідуємось, що Екзекутива УККА на своєму засіданні 18-го вересня не лише не прийняла до відома рішення Президії Секретаріяту СКВУ, але вирішила, поза Президією Секретаріяту СКВУ, пактувати в тій справі із Президією КУК. Це справді дивне рішення, бо присутній на засіданні Президії Секретаріяту СКВУ д-р М. Кушпета, заступник президента заявив, що Президію КУК зобов'язує внесок, поставлений Митрополитом Максимом і схвалений Президією Секретаріяту СКВУ.

Іншими словами Екзекутива УККА хоче вплутати Президію КУК у внутрішні справи ЗСА і бути співвідповідальною за конфліктну ситуацію на тому терені.

Ми глибоко переконані, що Президія КУК, відпоручники якої в Президії Секретаріяту голосували за внеском Митрополита Максима, стане на становищі громадського правопорядку. Так, як в минулому, перед І Конґресом СКВУ Президія КУК зайняла коректне становище як до Екзекутиви УККА, так і до опозиції оформленої в Комітеті Громадської Єдности — і це довело до того, що всі українські організації Америки були учасниками І

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про каву і її магічну силу

Не знаємо чи багато з наших читачів звернуло увагу минулого тижня на звичайний у нашому житті випадок, що якийсь бандит тримав протягом двох днів у лікарні п'ять закладників. Сама подія зовсім по собі — не цікава, але нас вдарило маленьке завваження журналіста. Коли закладники просили, щоб їм передати каву, то це не мала бути її кількість, але аж цілий гальон, а журналіст при тому додав: „Ті закладники мусять бути дуже схвильовані коли просять аж так багато кави". А досі нам здавалося, що кава викликує нервовість, а не вспокоює.

Але саме в американському житті кава має особливе місце та немов магічну силу. Яка причина цього явища і чому — невідомо. Нам здається, що це значення і важливість кави в Америці — це ще один доказ, як американці може і підсвідомо хочуть дорівняти англійцям. У англійців „національним" напитком є чай, а тут — кава. Бо як інакше пояснити це постійне вживання кави, начебто доказу певної життьової стопи та майже життьової конечности? Ніхто інший, а саме американці впровадили у себе таку всенародну інституцію як славний „коффі брейк", що його святочно притримуються у кожному уряді, та в кожній праці, немов невідлучної частини.

І тут таки в Америці побачите картину, що її важко будь-де в світі завважити: ось, уранці, сотки людей спішать до своїх варстатів праці із невідлучною кавою у паперовому кубку. А скільки тієї кави проливається у кожному ресторані, у кожному бюрі, кожній фабриці чи лікарні.

І тут таки в Америці приписують їй різні прикмети, немов це справді якийсь чарівний напиток, що допомагає у всіх життьових ситуаціях. Тому саме для американського журналіста було самозрозумілим, що закладники просили багато кави, щоби заспокоїти своє схвилювання. При тому пригадалося як частенько в часі важких життьових переживань на тому континенті нам з цілою сердечністю пропонували зараз напитися кави. Чи це так зі щирости, щоб показати своє співчуття до наших переживань, чи зі справжнього переконання, що ця кава нас заспокоїть і допоможе — невідомо?

А знову скільки разів читаємо, що в Новорічну чи іншу святочну ніч на автових рогачках роздають безплатно каву для протверезіння. Коли ви втомлені, сонні, чи мусите інтенсивно умово працювати — чашка кави вам також допомагає.

Десь ми читали у любителів статистики, що пересічний американець випиває денно три до чотири чашки кави. Нам здається, що може навіть і більше, бо кожний вірить, що вона йому в чомусь допомагає.

І як не дивно, але якось нічого не шкодить, що ціна на каву щораз вища, що лікарі доказують, що вона шкідлива — тут кава, це магічне слово і магічний напиток, що напевно в якійсь хвилюючій життьовій ситуації комусь допоможе.

О-КА

Володимир Рен Бойкович

„СЕНСАЦІЙНИЙ РУКОПИС ІЗ ПРАІСТОРІЇ УКРАЇНИ"

Під таким заголовком появилася гарна стаття інж. Лева Яцкевича у „Свободі" з дня 13-го жовтня ц. р. Тому, що автор не знав подробиць, пов'язаних з виданням перекладу того рукопису в англійській мові „Леттерс ту Ґод'с Ай", ні біографії автора Івана Стойка, доповню деякі браки.

Знаю особисто І. Стойка, бо я його, що так скажу, відкрив і познайомив з його працею кільканадцять наших високоосвічених людей. Він родом з Полісся. Під час великогоісходу, юнаком він дістався з батьками до Німеччини, де учився якийсь час в гімназії, а після переїзду до ЗСА попав до американської армії, в якій служив в часі корейської війни. Американське командування відкрило в нього небуденний талант у відшифровуванні воєнних кодів, писаних різними мовами азійських народів. На тому пості він був до кінця війни, після якої він скінчив школу Ай-Бі-еМ і від літ працює він інженером в продукції інструментів для контролювання компюторів у військових літаках. Займає, отже поважне й довірочне становище в державній воєнній продукції.

Він небуденний знавець мов — не учений, але феномен природи, розум якого, прекрасний природний компютор, допомагає йому розв'язувати найскладніші мовні проблеми. Не дивно, отже, що найкращі лінґвісти світу не можуть дорівнювати йому. Про його небуденні, направду сенсаційні осяги з ділянки лінґвістики, міг би я ще більше писати, але з огляду на брак місця й тому, що сам автор видасть на ту тему свою працю, обмежуся тільки до перекладу манускрипту „Войнича" і транскрипції українською азбукою напису фінікійських моряків на бразилійському камені, про що він згадує у своєму перекладі. З манускрипту Войнича він переклав тільки дев'ять сторінок, тому що на тільки він дістав згоду Єйлського університету. В одному й другому випадку він відтворив старинну нашу азбуку на модерну, й показалося, що обі мови, то є мова манускрипту „Войнича" й напису на бразилійському камені нам без перекладу зрозуміла. Копію оригіналу написану фінікійською мовою приблизно 2 тисячі років тому дозволив мені Стойко опублікувати в моїй праці: „Українська земля — Колиска культури людства".

За даними світової слави археолога й історики Сир Леонарда Вули (німецькі археологи зі зрозумілих нам причин не пишуть звідки вони вийшли, а тільки подають, що силою двох і пів до трьох мільйонів люда) сумерійці вийшли понад 6000 років тому з українських земель із незнаних нікому досі причин, а що нам відомо, що в Київщині, в селі Трипілля відкрито гарну вже культуру наших пращурів, яку звемо сьогодні трипільською культурою, можемо твердити, що вони вийшли з Трипільщини, і поселилися в південній Месопотамії, сьогоднішній південній частині Іраку. Там створили вони небувало високу культуру, яку чужинецький науковий світ зве однозгідно колискою культури людства. З кінцем 3-го тисячоліття до Христа вони в зеніті свого розвитку за останніх своїх двох чистокровних сумерійських володарів, імператора юриста і першого законодавця в історії людства, законодавця Ур-Намму 2065-2046 років до Христа і короля Шульґи 2046-2000 до Христа азбуку, яка складалася з чотирьох голосних і 15-ти приголосних. Ця азбука дісталася згодом до наших фінікійців, з яких Раз Шамра з Уґаріт доповнив її і так вона стала азбукою усіх цивілізованих народів тих часів. А, що фінікійці і гетиди, як мені відомо з історії тих часів, були в зв'язку зі своєю батьківщиною, завезли й цю азбуку на наші землі. Припускаю, отже, що наші русичі, писали нею далеко раніше як 2500 років тому, в якому мав бути написаний той сенсаційний рукопис, але, що греки знищили всі наші бібліотеки як поганські, не залишилося нам нічого з тих часів.

На основі даних з історії наших гетидів, довідуємося, що Київ і Київська княжа держава існували вже бодай 4000 літ тому. Гетиди мали суспільно-державний устрій близнючо подібний до устрою Княжої Русі, а Сергій Шелухин, професор права в Празькому університеті, доказав 1920 року, що гедити мали такі самі закони як княжа Русь. Ту свою наукову працю він опублікував і її можна роздобути в більших бібліотеках. Значить, що державний устрій і закони винесли гетиди зі своєї батьківщини Київщини, а що виеміґрували вони при кінці 3-го тисячоліття до Христа великою силою (з'єднання приблизно 20-ти наших племен під назвою „хати") і поселилися в Анатолії, сьогоднішній Туреччині і створили там наймогутнішу імперію тих часів; їх армія складалася із-понад 35,000 люда, і 3,500 бойових колісниць, якими воювали й утримували тільки бояри, отже безперечно в тому часі княжа держава зі столицею Києвом мусіла вже існувати. Цього факту сьогодні й сила пекольна не зможе заперечити, а не тільки росіяни, яких і сліду в тих часах не було!

Думаю, що манускрипт „Войнича", розшифрований І. Стойком, нашою модерною азбукою для нас є на вагу золота. Його переклад „Леттерс ту Ґод'с Ай" перестали розпродувати американські книгарні, зі зрозумілих нам причин, не цілий рік пізніше після його появи. Але частину книжок, приблизно 200 примірників, видавництво мусіло йому звернути. Частину з них уже розпродано, але якщоб хтось хотів її купити, може звернутися до мене, на прохання І. Стойка, а не до нього, з огляду на його становище. Моя адреса: W. Renner 12 Paul Str., Kerhonkson, N. Y.12446.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Фортепіяновий концерт Таїси Богданської

У міській бібліотеці Елизабету, Н. Дж. минулого місяця відбувся фортепіяновий концерт відомої піяністки та визначного педагога УМІ Таїси Богданської, спонзорований клюбом американських сеньйорів.

У просторій та акустичній залі зібралося біля сотні членів цього клюбу (переважно жінки) та декілька українців із Елизабету й околиці. Спершу Павля Горовіц, мистецько-імпрезовий координатор бібліотеки, представила присутнім піяністку, коротко розповівши про її музичну освіту, її осяги вже як довершеної піяністки, та про її теперішню мистецьку й педагогічну працю. П. Горовіц на самому початку зазначила, що Таїса Богданська — українка й одним із її перших вчителів музики був покійний проф. Роман Савицький, син якого, до речі, є працівником цієї бібліотеки.

Відтак П. Горовіц попросила Таїсу Богданську до виступу. Піяністка своєю безпосередньою невимушеною поведінкою відразу здобула собі симпатію присутніх та нав'язала з ними внутрішній зв'язок. Перед кожноразовим виступом, піяністка подавала декілька слів пояснення чи то про даного композитора чи про саму композицію. Концерт вона розпочала однією із своїх улюблених композицій, — як це сама зазначила, — а саме Шуберта Емпромптю Ас-дур, оп. 90, Н. 4. Відтак Т. Богданська відіграла ще такі композиції: Бетговена — Сонату Цісмоль (Місячна), Мендельсона — Рондо-Капрічіозо, Косенка — Токкатіну, Українську пісню та Куранту, Довженка — Думу, Шопена — Ноктюрн Б-моль, Фантазію-Емпромтю Ціс-моль, Тарантелю Ас-дур та вкінці як наддаток Шопена Етюд Ґес-дур (на чорних клявішах).

У репертуар піяністки

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Татомир

ДІЇ УПА НА ЗАКЕРЗОННІ У РОКАХ 1944-1947

IX

Того роду видання — великої, якнайкраще опрацьованої і якнайкраще виданої, багатоілюстрованої історії УПА — коштувало б багато труду, багато розумного плянування і багато гроша. Та чи можемо думати про грошові видатки, коли наші брати і сестри щедро жертвували все для нашого народу, включно із своїм життям.

Кожний нарід ставляє своїм воїнам величаві пам'ятки. А хто, як не УПА — своїми героїчними змаганнями у найважчих умовинах із найбільш жорстокими ворогами — заслуговує на величавий, тривалий, вічний пам'ятник. Немає нічого більше тривалого як — слово. Немає більше тривалого пам'ятника, який ми можемо здвигнути для УПА, як велика, монументальна історія УПА на кількох великих мовах світу.

Хто вони були?

Хто були ці одчайдушні одиниці що, у жахливих умовинах Другої світової війни, творили Українську Повстанську Армію? Хто були ці українці і українки, які так щедро жертвували свою кров і своє життя за свій нарід?

Маймо надію, що найдуться у нас історики, які зберуть матеріяли і опрацюють біографії провідних одиниць УПА і ОУН, історію творять бо живі люди, і щоб зрозуміти дану добу, треба познайомитися не тільки зі сухими історичними подіями, але й з провідними одиницями, які творили дану історичну добу. У цій статті подаємо тільки дуже короткі інформації про кількох провідних одиниць УПА—ОУН Закерзоння.

Ярослав Старух („Стяг")

Ярослав Старух народився 1910 року у Слободі Золотій, повіт Бережани. Член ОУН від 1930 року. В'язень Берези Картуської, де переніс варварські побої і многократний в'язень польських тюрем. Студіював право у Львівському університеті. Провідний член ОУН, журналіст і співробітник українських підпільних націоналістичних видань. У 1939 році засуджений у Рівному на 13 років в'язниці.

Ярослава Старуха в 1942 році ув'язнила німецька влада. Катував його німецький садист Вірцінґ (цей сам, що закатував на смерть Ольжича). Спеціяльна група ОУН, передягнена у мундури німецької поліції, врятувала Старуха із німецьких кігтів. Старух, який був дуже кріпкого здоров'я, опісля нарікав, що в нього таке сильне серце, що під час тортур не може втратити притомности.

Походив Я. Старух із незвичайно національно свідомого й активного селянського роду, що виводився із Бережниці Великої, Ліського повіту. Його дідо Михайло, батько Тимотей і брат батька Антін, усі були послами Української Національно-Демократичної партії до Галицького Сойму. Його батько був теж послом до Австрійського Парляменту.

У 1918-19 роках Тимотей і Антін Старухи були членами Української Національної Ради Західньої України, а Тимотей був ще, у 1919 році, делеґатом на Трудовий Конґрес і був членом Президії цього Конґресу. Антін Старух був під час існування української влади, комісарем Ліського повіту.

Михайло Старух, сини Тимотей і Антін, внук Ярослав — яка глибока тема для дослідників відродження у нашому столітті і могутнього національного зриву українських західніх земель...

Орест Онишкевич („Орест")

Орест Онишкевич народився 1911 року в Угневі в повіті Томашів Любельський. Закінчив дворічну мірничу школу, а теж працював книговодом. Закінчив польську офіцерську школу. Був членом ОУН від 1929 року. У 1932 році його засудив польський суд на три роки в'язниці.

У роках 1944-1947 О. Онишкевич був по черзі: мобілізаційним референтом УПА на Львівське воєвідство, заступником команданта військової округи „Буг", організатором відділів УПА у повітах Сокаль, Рава Руська, Ліско, Перемишль, Любачів, командантом куреня Української Народної Оборони. Від жовтня 1 1945 року О. Онишкевич був командантом VI-тої Округи УПА-Захід (УПА-Закерзоння) і військовим референтом Крайового Проводу ОУН-Закерзоння.

При кінці 1947 року, коли УПА-Закерзоння перестала існувати О. Онишкевич виїхав під зміненим прізвищем на „земє одзискане". У березні 1948 року його пізнали та заарештували у Вроцлаві. У 1950 році О. Онишкевича засуджено на кару смерти.

Василь Мізерний („Рен")

Василь Мізерний народився у Підгаях, Бережанського повіту. Був довголітнім членом ОУН. Був теж підстаршиною польського війська. Брав участь у боях українського Леґіону на Закарпатській Україні. Під час окупації німецької влади був повітовим командантом поліції у Сяноку. У 1941 році закінчив офіцерську поліційну школу у Новому Санчі. В 1944-1947 роках був командантом куреня УПА. Після 1947 року його доля невідома.

Микола Савченко („Байда")

Микола Савченко родом із Полтави. Ляйтенант совєтської армії. У 1944 році здезертирував із рядів совєтської армії і зорганізував сотню УПА „Східняки", яка нараховувала 220 осіб. Цю сотню розбили війська НКВД у Чорному Лісі біля Станиславова восени 1945 року. Опісля М. Савченко був адьютантом „Рена" до 1946 року. У 1946 році він, коли згинув командант „Коник", перейняв команду його куреня. Після 1947 року доля М. Савченка — невідома.

Іван Шпонтак („Залізняк")

Іван Шпонтак народився 1919 року біля Ужгороду. Закінчив учительський семінар і працював учителем. У

(Продовження на стор. 4)

Звернення до української громади

Тому, що президент Рональд Реґен проголосив 9-го листопада 1982 року Днем Української Гельсінкської Групи і тому, що він прирік „ніколи не забувати геройських змагань українського народу за його невід'ємні права і облегшити страждання цих українців, які є переслідувані совєтськими властями за їхні спроби користуватися їхніми правами", ми звертаємося до всіх з проханням:

Припинити збірку підписів на петиціях до президента Реґена;

Відіслати до нас решту підписаних петицій, щоб ми мали змогу їх післати Президентові з подякою;

Писати особисті листи подяки до Президента за його проклямацію;

Писати листи подяки від українських організацій до Президента за його проклямацію.

Ми дякуємо всім людям і організаціям, які брали участь і причинилися до успіху в акціях Конгресової Резолюції ч. 205 і петицій до до Президента в обороні Української Гельсінкської Групи, які увінчалися великим успіхом і хочемо підкреслити що ваша віддана і скоординована акція осягнула свою ціль.

Ігор Ольшанівський,
координатор Американці в Обороні Людських Прав в Україні

ЗАЯВА

Український Конгресовий Комітет Америки, Відділ в Рочестері Н. Й., вітає заходи української католицької ієрархії в ЗСА в справі порозуміння і єдности нашого суспільно-громадського і політичного світів.

Беручи до уваги, що кожна акція, щоб мати успіх, потребує зрозуміння і підтримки, схвалюємо:

1. Підтримати всеціло наших владик у їхніх заходах для нормалізації відносин внутрі української громади та покладення здорових, християнських основ у наше організоване життя.

2. Закликаємо проводи організацій, а зокрема проводи надбудов, до вияву доброї волі і братньої любови, щоб осягнути задушевне бажання нашої спільноти в ЗСА: з'єднання всіх сил для конструктивної праці в громадах, для помочі братам і сестрам в Україні.

Управа Відділу УККА в Рочестері

НОВА СЕРІЯ ВИДАНЬ УВАН У ЗСА

(АКАДЕМІЯ ПОТРЕБУЄ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ ГРОМАДЯНСТВА)

Коли в 1876 році цар Олександер II заборонив друк книжок українською мовою, одним із винятків було видання історичних джерел. Скориставшися з цього, українські науковці спромоглися видати численні серії історичних документів, хоч і під російською назвою („Архив юго-западной России" тощо). Ці документи стали підвалиною всієї дальшої праці з історії України і української культури. Без них ледве чи могла б постати „Історія України-Руси" Михайла Грушевського та інші капітальні праці українських істориків.

Совєтський уряд пішов далі від царського. Видання історичних джерел з історії України фактично припинено, за винятком тих, що стосуються до історії комуністичної партії, совєтів та економічних розрухів, та й ті суворо цензуровані. Якщо вряди-годи з'явить ся книга історичних документів, то вони виходять у такому доборі і з такими скороченнями, що втрачають значення для об'єктивного історика. Заборонені навіть терміни Гетьманщина, Визвольні Змагання тощо. Провадиться систематична фальсифікація історії України та української культури. Замовчуються цілі періоди історичного розвитку. Викреслюється все, зв'язане з національно-визвольним рухом, соціальні проблеми висвітлюються однобічно, а це можливо тільки в обставинах суворої цензури документальної підстави історії.

При такому стані речей видання документів, що висвітлюють історію України і української культури, особливо нового часу, набирає першорядного значення. Ніякі історичні студії не можуть бути по важними і об'єктивними, якщо вони не спираються на максимально-широкий засяг історичних джерел. Саме з усвідомлення цього виходила Українська Вільна Академія Наук у ЗСА, коли прийняла ухвалу про початок видання серії публікацій під назвою „Джерела до новітньої історії України".

Рішення це диктувалося й тим, що від часу заснування Академії у заснованому нею архіві зібралося багато цінних матеріялів, які мало приступні дослідникам, поки їх не видано. Одначе започаткувана тепер серія не обмежуватиметься на матеріялах власного архіву Академії, вона включатиме також історичні джерела, що зберігаються в інших сховищах документів вільного світу.

Загальну редакцію серії „Джерела до новітньої історії України" доручено Ярославові Білінському, Василеві Омельченкові й Олегові Федишинові. Кожний том, зосереджений навколо однієї доби і однієї або кількох споріднених тем, матиме свого безпосереднього редактора. Документи публікуватимуться мовою оригіналу, кожний том матиме статтю упорядника англійською мовою і конечний мінімум приміток фактичного характеру.

Перші томи серії перебувають у кінцевій стадії підготови і протягом кількох місяців можуть бути здані до друку. Ідеться про такі томи:

Том, присвячений проф. Володимирові Міяковському. Міяковський був одним із засновників Академії і засновником її багатющого й високоцінного Архіву—Музею, тому природно присвятити початковий том серії саме йому. Том складається з забутих або недрукованих праць Міяковського, переважно з історії громадських рухів XIX і XX століть, а також з нової української літератури; до тому ввійдуть також матеріяли про Міяковського. Упорядник і редактор тому Марко Антонович.

Том листування діячів культури й літератури XIX і XX століть. Сюди ввійдуть недруковані листи Михайла Драгоманова, Пантелеймона Куліша, Михайла Павлика, Михайла Коцюбинського, а далі листування „вісниківців": Олени Теліги, Юрія Липи, Євгена Маланюка, Дмитра Донцова та інших. Ці останні походять з архіву Наталії Лівицької-Холодної. Упорядник і редактор тому—Богдан Струмінський при співчасті Наталі Лівицької-Холодної (у частині листів „вісниківців") і Едварда Касинця (для решти документів).

Том невиданих документів з доби Української Народної Республіки з польських закордонних архівів, з архіву Міністерства закордонних справ Великобританії та з архівів Західної Німеччини. Упорядник і редактор Тарас Гунчак.

Том щоденників Євгена Чикаленка, що зберігаються в архіві Академії. Перший том щоденників був виданий перед війною, але з пропусками, до того ж тепер він майже неприступний. Друга частина щоденника присвячена життю української еміграції, зокрема в Празі, ніколи не була видана. Редактор видання Марко Антонович. Дальші томи серії перебувають у стадії планування.

Серія розрахована на науковців—істориків, істориків літератури, представників політичних наук, а також на всіх тих, хто цікавиться новітньою історією України і української культури. Можна думати, що всі серйозні праці з цих ділянок потребуватимуть знайомства з джерелами, що входитимуть до серії.

Але серія зможе розпочатися й тривати лише тоді, якщо українська еміграційна громада підтримає її духово й матеріяльно. Кошти видання будуть високі і, як у всіх наукових виданнях, вони повернуться з продажу тільки частково. Тому Академія звертається до всіх українців і українських інституцій вільного світу, що розуміють вагу об'єктивної історії, обґрунтованої джерелами, з гарячим закликом підтримати почин Академії їхніми пожертвами, великими й малими. Жертводавці, що внесуть 100 долярів або більше, будуть відзначені в пресі in одному з томів серії. Ті, хто пожертвує менші суми, дістануть прилюдну подяку в пресі.

Академія внесла свою пайку, започаткувавши без усякої винагороди збирання й редагування початкових томів серії. Працівники Академії й далі безкоштовно віддаватимуть свій час і сили цій національно важливій праці. Хочемо вірити, що серія „Джерела до новітньої історії України" знайде шлях до українського варстату, а далі, як видруковані томи, до полиць світових бібліотек, до робітень науковців і до ширшого кола читачів, завдяки фінансовій підтримці української еміграційної громади.

Юрій Шевельов, президент
Ярослав Білінський, віцепрезидент
Омелян Пріцак, віцепрезидент

Пожертви просимо надсилати на адресу Академії: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc., 206 West 100 th St. New York, N. Y. 10025, з позначкою „Джерела". Усі пожертви можна відраховувати від податків (Tax exempt 125091).

Приятелі Українського Гарварду

Українці молодшого покоління та їхні ближчі знайомі й друзі з інших етнічних груп є тепер у стадії творення нового культурно-суспільного товариства, одним із завдань якого буде постійна підтримка діяльности Українського Наукового Інституту Гарвардського університету.

Товариство „Приятелі Українського Гарварду" (ПУГ) об'єднує людей молодшого й середнього віку (на зміну діячам культури та громадським активістам старшої генерації)—професіоналістів і усіх, хто зацікавлений культурно-політичними процесами України й українців.

Дуже активним є тепер Відділ Т-ва ПУГ-у у Бостоні під керівництвом неструдженої Тетяни Витвицької. Тут в залах Гарварського університету влаштовують товариські зустрічі та дискусійні вечірки, як теж при співучасті Управи Українського Народного Дому в Бостоні заплановано серію доповідей на 1982-83 академічний рік.

Науковий співробітник УНІҐУ Іван Гвать з Мюнхену порушить актуальну тему: „Українці в Польщі після 1945 року—лемківська справа". Проф. Григорій Грабович спрезентує на спеціяльному авторському вечорі свою книжку про Шевченка, „Поет як мітотворець".

Д-р Богдан Витвицький, спеціяліст у ділянці дослідів українсько-жидівських взаємовідносин, говоритиме про наслідки нацистського голокосту на міжгрупові відносини. Проф. Франк Сисин, історик, займатиметься темою „Чужинці в Україні в часах XVII століття", висвітлюючи прозірки при звукозаписних коментарях.

Юрій Гасцький, Гарвардський науковий дослідник козацької бувальщини, доповідатиме про побут у Гетьманщині. Роман Савицький говоритиме про українську музику в XX столітті.

Доповідь проф. Омеляна Пріцака—„Два ювілеї: 1500 ліття Києва? Чи 1000-ліття Християнства України" напевно викличе заінтересування не лише серед бостонської громади, але теж серед наших людей стейтів Ню Гемпшир та Ровд Айленд.

Тит Гевриk з Пенсильванійського університету загостить до Гарварду з лекцією про знищену архітектуру Києва, ілюстовану висвітлюванням прозірок при звукозаписних коментарях.

Товариство ПУГ займається теж розповсюджуванням видань УНІҐУ, розсилає часто свої обіжні листки („Ньюзлеттер") та намагається оживити товариське та культурно-громадське життя серед українців молодшого покоління, зміцнюючи одночасно їхнє зацікавлення українською високошкільною проблематикою.

ФКУ

Висліди конкурсу на найкраще графічне оформлення книжок

Головна Управа (УБТА) на своєму засіданні 13-го липня ц.р. розглянула надіслані на конкурс книжки та признала такі нагороди:

І-ша нагорода в сумі 250 долярів для Віри Вовк за книжку поезій п. н. „Мандаля".

II-га нагорода в сумі 150 долярів Степанові Мечниковi за книжку „У боротьбі проти московської агентури";

III-я нагорода в сумі 100 долярів Миколі М. Палієві за книжки „Романтична Україна" та „Дудьо і я".

Управа УБТА дякує Марії Ясінській-Мурованій за її щедрий дар, який уможливив влатування цього конкурсу.

Головна Управа УБТА

Над свіжою могилою Павла Петренка

(1903 — 1982)

11-го вересня цього року після довгої недуги,в Сейнт Пол, Мінн., на 79 році життя помер Павло Йосипович Петренко, літературознавець, дослідник, педагог. Він належав до того покоління українських учених, що свою наукову і суспільну свідомість формували вже в пореволюційні двадцяті роки.

Закінчивши вищу освіту в полтавському Інституті народної освіти (факультет мови й літератури) й аспірантуру при Катедрі мови й літератури харківського ІНО, він активно розпочав свою літературознавчу працю. Написав кілька монографічних праць—„Марксистська метода в літературознавстві" (1928), „Григорій Квітка" (1930), „Іван Котляревський" (1931), „Творча путь Марка Вовчка" (1932), читав лекції у високих школах, працював, як науковий співробітник в Інституті літератури АН ім. Т.Шевченка і писав ряд рецензій та статтей у періодичні пресі.

Його праці зустріли прихильні відгуки в тогочасному науковому світі. Наприклад, професор Київського ІНО, відомий поет Павло Филипович, дав прихильну рецензію на його книжку „Творча путь Марка Вовчка", в якій відзначив у молодого дослідника багатство використаного джерельного матеріялу, вдумливість в аналізі творів і наукову обережність у висновках. (Див. П.Филипович. Нова праця про Марка Вовчка. З приводу книги П.Петренка „Творча путь Марка Вовчка",—„Життя й революція", Київ, 1933, ч.І). Ці риси серйозного дослідника дали підставу проф. О.І.Білецькому запросити П.Петренка до співпраці над писанням „Загального курсу історії української літератури", яку проф. О.Білецький тоді редагував.

Але на цих багатонадійних початках і закінчилася тоді кар'єра молодого вченого. 1934 року органи НКВД його арештували, звинуватили в несусвітніх „злочинах" і запроторили на 5 років до Ухто-Печорського табору. Повернувшись перед війною, Павло Йосипович вже не міг знайти праці за фахом і продовжувати наукову діяльність.

З вибухом Другої світової війни, в процесі нечуваної воєнної завірюхи П.Петренко, як багато інших жертв сталінської сваволі, опинився на Заході. Перетирвавши війну і злиденну долю втікача, після 1945 року Павло Йосипович з родиною опинився в таборі ДіПі. Тут, вже в спокійніших умовах, він розпочав активізуватись як літературознавець.

Насамперед остаточно закінчив і опублікував першу солідну, виповнену багатьма правдивими фактами і глибоким розумінням творів Хвильового розвідку—„Трагедія Миколи Хвильового". Цю свою книжку підписав псевдонімом О.Ган. Появилась вона у видавництві „Прометей", Ульм-Аугсбург, наприкінці 1946 чи на початку 1947 року. Отже, якщо наше знання біографії і творчости М.Хвильового сьогодні набагато поширилось, то все ж таки в цьому збагачуємо цій першій талановитій публікації П.Петренка. У різних тогочасних збірниках появилися статті Павла Петренка про Т.Шевченка, про М.Євшана, ще про Хвильового, про Івана Дніпровського та багато інших.

На початку 1950-их років Павло Петренко з родиною переїжджає до ЗСА. На жаль, тут стан здоров'я його раптом погіршав. Акліматизація проходила важко. Проте П.Петренко бадьориться і жив надією на краще. Він поволі працював над запланованими раніше темами про життя і творчість П.Куліша, Марка Вовчка, опрацьовував тему „Релеєв і Україна", збирав нові матеріяли до біографії М. Хвильового, Миколи Куліша та інших своїх сучасників. Готував матеріяли й потроху писав спогади про науковий світ Харкова 20-их років.

Написав брошуру „Останній з могікан" про життя і діяльність Дмитра Федоровича Солов'я, померлого 1966 року історика, економіста і письменника. Постійно цікавився працею наших наукових установ—УВАН, НТШ, належав до Об'єднання українських письменників на еміграції „Слово". Особливо його цікавила праця Винниченківської комісії УВАН. Він був не тільки її жертводавцем, не тільки глибоким знавцем творчости В.Винниченка, але й надхненником і етузіастом опрацювання архівної спадщини письменника. Плянував написати розвідку про Винниченка романиста. Писав мені, що його великий сором бере, що українські літературознавці й досі не дали солідної праці про романи В.Винниченка. Нотував з пам'яті й списував мені до Комісії, фрагменти своїх спогадів, факти й епізоди про драматургію В.Винниченка.

Але умови і здоров'я не сприяли повністю в иявити й реалізувати Покійному свої великі й вартісні задуми і розпочаті праці. Уже кілька років тому його здоров'я гостро занепало. Почалася вже боротьба за життя, яка тяглася з перемінним успіхом, до останнього сумного дня 11-го вересня 1982 року.

Доля не була щедра до Павла Йосиповича Петренка. Він міг був дати багато більше, ніж дав для нашої історико-літературної науки. Але й те, що він дав, є таке ваговите, що залишиться в культурній скарбниці української науки на довгі часи.

В особі Покійного, я особисто втратив доброго давнього друга і співмандрівника усіма вибоїстими дорогами нашого лихоліття.

Григорій Костюк

Екзекутива...

(Продовження зі стор. 2)

Конгресу СКВУ, так і тепер об'єднана українська громада Канади недвозначно мусить дати відчути братам українцям з терену ЗСА, що ми болієм їхнім розбиттям, що ми не одобрюємо його і що ми рішуче будемо стояти на становищі, щоб не перекидати його на терен СКВУ, який на протязі довгих років при найбільшій допомозі українців Канади вів дуже успішну дію. Не можна допустити до того, щоб брак толеранції і взаємопошани до себе американські українці накидали українській спільноті поза межами ЗСА.

Екзекутива УККА несе найбільшу відповідальність за те, що два роки від розбиття на XIII Конгресі їй не пощастило довести до полагодження спірних справ. Якщо Екзекутива УККА вимагає, щоб її визнавати речником цілости українського життя в ЗСА, то це її зобов'язує до того, щоб всі українські організації знайшли спільну мову. Якщо вона цього не зуміла осягнути, то хай не вимагає, щоб об'єднана українська громада Канади ставала союзником. Навпаки,Екзекутива УККА мусить відчути, що її постава проти рішень Президії Секретаріяту СКВУ є свідомим намаганням перенести конфлікт на терен СКВУ, що в наслідках може довести як не до розбиття, то принаймні до поважного послаблення праці СКВУ.

При такій конфліктній ситуації на терені ЗСА, коли Екзекутива УККА фактично виступає проти СКВУ — то ця справа мусить викликати здорову реакцію організованої української громади.

Погано, що через конфлікт з УККА не може відбутись Сесія Секретаріяту СКВУ. Але якщо цього конфлікту не полагодиться у найкоротшому часі, то тоді на теперішньо Президію Секретаріяту СКВУ вибрану одноголосно на III Конгресі СКВУ спадає обов'язок поробити всі заходи, щоб IV Конгрес відбувся на терені Канади в статутом передбаченому терміні. Якщо українська громада ЗСА воліє воювати між собою, то хай організована громада Канади при співучасті інших країн докладе зусиль, щоб IV Конгрес СКВУ був належно приготований і щоб він відбувся. Це буде доказ громадської зрілости, а рівночасно з тим виявом публічної опінії, яка є за тим, щоб зберегти єдність нашого організованого життя. Під тиском цієї опінії напевно і Екзекутива УККА буде змушена застановитись і перевірити своє становище. Може це допоможе їй не лише припинити конфлікт із СКВУ, але й поробити заходи, щоб направити нездоровий стан на терені ЗСА та знайти спільну мову з тими організаціями, які не є в керівних органах УККА. Та ж хіба керівникам УККА мусить бути ясно, що без Українського Народного Союзу, Українського Братського Союзу, Союзу Українців Католиків „Провидіння", Союзу Українок Америки, Пласту, ОДУМ, ОДВУ і БО, ветеранських організацій та цілого ряду інших установ, без Відділів УККА у Філядельфії, Дітройті, Сан Франціско і інших місцевостях важко називати себе речниками всієї української громади. А якщо цього вони не усвідомлять собі, то обов'язком організованої української громади на форумі IV Конгресу СКВУ це їм сказати і до часу поки не буде привернена всеукраїнська громадська централя на терені ЗСА — на форумі СКВУ мусять бути заступлені всі українські організації Америки, бо так СКВУ був оснований і так довго, як довго він буде світовою централею всіх українських організацій, він мусить коректно відноситись до них, навіть якщо між ними існують непорозуміння.

Віримо, що Президії Секретаріяту СКВУ пощастить це нелегке завдання виконати, а широка українська громада їй допоможе.

КОЛИ ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ДІЗНАВСЯ, ЩО ЙОГО 24-річний син Роналд дістає допомогу як безробітний, він у приватному колі друзів сказав, що він — ветеран-актор, попереджав свого сина, що балет — це ділянка, в якій не можна очікувати забезпечення працею, тому треба бути завжди приготованим на безробіття.

У пам'ять нашого Дорогого БАТЬКА
бл. п. Володимира Олексієвича Колодуба
завлєда школи ім. Грушевського в Києві, який загинув 40 років тому на Воркуті,
складаємо 100.00 долярів
на ПАМ'ЯТНИК МИТРОП. ЛИПКІВСЬКОГО.
Галина і д-р ТИМОЧКО

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Ніни Пясецької
складаю 25.00 долярів
на цілі ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ в Чікаґо, Ілл.

Родині Покійної висловлюю слова глибокого співчуття.
Анна ГАНКЕВИЧ

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
сл. п.
Проф. КОСТЯ БІДИ
І ЙОГО МАТЕРІ
бл. п.
ТЕОФІЛІ БІДИ
вудбудеться
у суботу, 30-го жовтня 1982 р., о год. 10:30 ранку на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Посвячення відправить Всеч. о. СЕБАСТІЯН ШЕВЧУК, ЧСВВ
До участи запрошують —
родина:
сенатор ПАВЛО ЮЗИК та
проф. ТЕОФІЛЬ КІС

В ТРЕТЮ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА
бл. п.
ОЛЕКСИ ДЕМЧЕНКА
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
в неділю, 31-го жовтня 1982 р., о год. 9-ій ранку в українській православній церкві Св. Софії при 22-ій вул. в Байоні, Н. Дж.
Горем прибита —
дружина — ЮЛІЯ

З глибоким смутком і жалем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 20-го жовтня 1982 р., несподівано, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ
бл. п.
ВОЛОДИМИР СИВАНИК
нар. 19-го жовтня 1913 р. в с. Маркова, Підгайці, Україна.
ПАРАСТАС в п'ятницю, 22-го жовтня 1982 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенню Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.
ПОХОРОН в суботу, 23-го жовтня 1982 р. з того ж похоронного заведення о год. 9:30 ранку до української католицької церкви Непорочного Зачаття П.Д.М. в Гілсайді, Ню Джерзі.
Горем прибиті:
дружина — АНАСТАЗІЯ
доня — АННА
сини — МИХАЙЛО і ЯРОСЛАВ

В Торонто...

(Закінчення зі стор. 1)

Група делегатів під час відспівання національного гимну.

якому панелістами були Роман Ващук (Зарево), Орися Ганушевська (Пласт), Віра Харченко (ОДУМ) і Богдан Чолій (СУМ). Модератором була д-р Ляриса Онишкевич.

Під час бенкету, на якому майстром церемонії був В. Ліщина, з привітами виступили Владика Ізидор Борецький, єпископ Української Католицької Епархії Торонто, мгр І. Базарко, який також вітав Конференцію після її відкриття д-ром Л. Романковим; Ю. Шимко; д-р М. Куштепа, від КУК; Василь Бойчук, від управи міста Торонто і д-р Євген Рослицький, від Інформаційного Центру СКВУ.

В численних резолюціях, які були прийняті при кінці Конференції зібрання молоді привітало Блаженішого Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого, голову Української Католицької Церкви, та Митрополита Мстислава, первоієрарха Української Православної Церкви, весь український народ в поневоленій Україні і всіх українців в діяспорі; резолюції також віддали пошану УПА з нагоди 40-річчя її заснування. Ще інші резолюції відносилися до ділових справ молодечих організацій та закликали всю українську громадскість у вільному світі до повної консолідації та спільної дії для допомоги поневоленому українському народові в його боротбі за повне національно-державницьке визволення.

Ґарсія Маркез...

(Продовження зі стор. 1)

ковано великими тиражами.

У минулих роках ця літературна Нобелівська нагорода, сьогодні вартости 157, 000 долярів, припадала письменникам, які радше мали меншу популярність серед читачів. У 1981 році Нобелівську нагороду отримав Еліяс Канетті, письменник, який писав німецькою мовою — письменник Центральноевропейської традиційної літературної форми. Сьогодні він живе в Лондоні. У 1980 році цю нагороду здобув польський поет Чеслав Мілош, який мешкає в Америці.

Члени Шведської Академії заявили, що хоча Ґ. Маркез є приятелем Ф. Кастра та прем'єра Франції Франсуа Міттерана, їхній вибір нічого не мав спільного з політичними переконаннями письменника. Признаючи йому нагороду, вони тільки підкреслили, що він „політично є всеціло відданий справам убогих і слабих і є проти внутрішнього переслідування і закордонної економічної експлуатації".

Дії УПА...

(Продовження зі стор. 2)

1938-у році став членом „Січі" в Хусті і учасником боїв „Січі" з мадярськими наїзниками. У 1939 році Шпонтак передістався до Німеччини і став членом берлінської групи ОУН, що нею кермував полковник Роман Сушко.

Від 1941 до 1944 року І. Шпонтак служив в українській поліції, спершу на становищі команданта IV-го комісаріяту у Львові, а опісля на становищі заступника команданта у Раві Руській. У квітні 1944 році він перейшов із групою 20 поліціянтів до УПА. У 1945 році І. Шпонтака назначено командантом куреня.

У вересні 1947 року І. Шпонтак, після розбиття його куреня, передістався до Словаччини і жив у Капушанах Великих. У 1959 році його заарештувала чехо-словацька поліція, видавши його полякам. У 1960 році І. Шпонтака засуджено на кару смерти, що її опісля замінено на доживоття. Автори пишуть, що в 1973 році І. Шпонтак ще був у в'язниці.

Про команданта четвертого куреня Володимира Сорочака („Беркvт"), автори не дають ніяких інформацій, згадують тільки що, після закінчення дій УПА на Закерзонні, він передістався до американської зони.

Треба признати, що польські автори А. Щесняк і В. Шота в своїй документальній праці „Дроґа до ніконд" подали ряд вартісних матеріялів, з якими познайомившись, можна відтворити ввесь перебіг подій тих часів, героїчну боротьбу вояків УПА на Закерзонні.

Підготовляється...

(Продовження зі стор. 1)

ти в Конґресі 16 з усіх 21 складових організацій, що належать до СФУЖО, з терену ЗСА, Канади, Південної Америки та Европи. Хоча участь у Конґресі можуть брати всі українські жінки, право голосу на ньому мають окремо вибрані делеґатки поодиноких жіночих організацій у відношенні одної делеґатки на 25 відділів.

Права і обов'язки складових частин СФУЖО окреслює статут схвалений на основуючих зборах в 1948 році у Філядельфії, в яких взяло участь десять українських жіночих організацій. Останній Конґрес СФУЖО відбувся у 1977 році і він зібрав біля 800 учасниць із 68 уповноваженими делеґатками. Його напрямними були слова: „Наша праця і молитва іде в напрямі визвольних змагань України".

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій стоїть перед закінченням ще одного етапу своєї корисної праці. Вірна своїм чітко з'ясованим цілям об'єднувати, координувати працю усіх українських жіночих організацій і спільно обороняти права Українського жіноцтва, заступати його на міжнародному форумі, стимулювати інтелектуальний його розвиток а передусім нав'язувати взаємини із іншими світовими жіночими об'єднаннями, СФУЖО виконує намічені завдання чесно і совісно і може похвалитися постійними успіхами.

ВИБУХОМ БОМБИ СИЛЬНО ПОШКОДЖЕНО будинок ливанського посольства в Римі. Римська поліція повідомляє, що в будинку не було нікого, а тому жертв немає, але скло розбитих шибок ранило одного прохожого. Покищо жадна з терористичних організацій не призналася до цього акту.

ГРОМАДЯНИ ІРАНУ ВИБЕРУТЬ у спеціяльних виборах 12-го листопада ц.р. групу експертів, яка матиме право і завдання вибрати наслідника духовного провідника Ірану, Аятолли Хомейні, якому 83 роки. Згідно з конституцією Ірану, ця новообрана група вибере або одного релігійного провідника, або п'ятичленну раду, яка правитиме країною після смерти Хомейні.

Фортепіяновий...

(Продовження зі стор. 2)

входили переважно твори композиторів романтиків, що дуже відповідало смакові цих старших віком слухачів, бо кожноразовий її виступ вони нагороджували невгаваючими оплесками. Даючи свої пояснення, Т. Богданська довше й докладніше говорила про українських композиторів, бо можна було сподіватися, що для американської публіки — це не такі відомі імена, як Бетговен, Шуберт чи Шопен.

Після концерту присутні майже всі підходили до піяністки й видимо зворушені дякували їй за цей великоякісний виступ. Виявилось, що між присутніми було декілька професорів музики й вони особливо ентузіястично висловлювали своє признання. Голова клюбу сеньйорів міста Юньйон зразу ж тут звернувся до піяністки з проханням чи вона не хотіла б із подібною програмою виступити в їхньому клюбі.

Не збираюсь давати музичної критики, бо це не моя ділянка, можу тільки сказати що й я разом із іншими слухачами була очарована експресивністю гри Таїси Богданської, а рівночасно хочу підкреслити це, що мене особливо вразило, що вона виступала серед чужинців як пропаґатор української музики, так мало їй відомої. Щораз частіше тепер завважуємо в репертуарі наших музик твори українських композиторів й таке обзнайомлювання чужинецької публіки з нашою музикою, — це велика освідомлююча культуртреґерська праця, яка приносить більше користи чим всяке політикування у своєму ґетто.